

[Johs. Christiansen.]

en masse skarpe, forsåvidt rigtige betragtninger i det ærede medlems udtalelser, men der var een ting, jeg savnede, det var det menneskelige. Det ærede medlem brugte et billede fra et digt af den jyske digter Anton Berntsen. Må jeg have lov til at sige, at de mennesker, vi her har for øje, det er netop Vorherres stedbørn her på jorden, og jeg tror ikke, de kan hjælpes på den rigtige måde, medmindre vi andre hjælper lidt til. Jeg håber, at også venstre vil være med til at hjælpe lidt til.

Ragnild Andersen: Det kommunistiske parti er enigt i, at samfundet bør gøre en betydelig indsats for at skaffe de mennesker, der af en eller anden grund er blevet hemmet i deres erhverv, i deres muligheder for at arbejde og udfolde deres evner, en måde at tjene penge på på lige fod med andre mennesker. Som det vil ses af bemærkningerne til lovforslaget og af redegørelsen fra det socialpolitiske udvalg, viser erfaringerne, at der er et behov for en vis samordning af de forskellige foranstaltninger, det hidtil har været muligt at anvende i arbejdet for at yde hjælp til de erhvervshemmede.

Det socialpolitiske udvalgs forslag om nedsættelse af kontaktudvalg, som ministeren har fremsat som lovforslag, vil muligvis kunne betyde en støtte i arbejdet for at oplære og hjælpe de erhvervshemmede til udnyttelse af deres evner i en passende og lønnende beskæftigelse. Derfor ser også mit parti med velvilje på de foreliggende lovforslag.

Når der i bemærkningerne peges på den samfundsøkonomiske betydning af at bevare de erhvervshemmedes arbejdskraft for samfundet, er jeg ganske enig heri. Når det samtidig siges, at de sociale udgifter i tilsvarende grad vil formindskes, efterhånden som de erhvervshemmede får plads i samfundslivet, er det naturligvis også helt rigtigt, set på længere sigt. Der er vel ingen grund til at se bort fra, at den rent umiddelbare følge af at gå i gang med en forstærket indsats for uddannelse og oplæring af de erhvervshemmede i første omgang må betyde en vis udgiftsforøgelse. Jeg er imidlertid helt enig i den betragtning, at det på længere sigt vil være en stor gevinst ikke alene for de enkelte mennesker, det

drejer sig om, og en gevinst, som vi skylder dem, men også for samfundet, at få de erhvervshemmede med ind i arbejdet.

Det er ikke nogen hemmelighed, at det er en vanskelig sag at løse dette problem. Det er især vanskeligt under det kapitalistiske samfundssystem, vi har, men det foranlediger mig ikke til at mene, at vi ikke skal forsøge at gå i gang med at løse det. Når man ved, i hvor høj grad de private arbejdsgivere er tilbøjelige til at sortere arbejdskraften, før de overhovedet tager den ind i deres virksomheder, især i perioder med arbejdsløshed, hvor arbejdsgiverne kan vrage og vælge, så må man forstå, at det er meget vanskeligt at løse problemet, medmindre det offentlige, og i dette tilfælde lovgivningsmagten, gør sig ganske særlige anstrengelser. Altfor ofte erklærer arbejdsgivere, når de søger arbejdsanvisningen om arbejdskraft, det være sig kvindelig eller mandlig, at mennesker over 50 år ikke er så duelige som de yngre, og derfor foretrækker de den unge, helt raske og friske arbejdskraft. Det vil være forkert at lukke øjnene for denne side af sagen — det vil jeg gerne sige til ordføreren for venstre, det ærede medlem hr. Krogh, som mente, at på visse steder var der blot behov for, at mennesker trådte til og sørgede for beskæftigelse af de erhvervshemmede. Ja, det kan være ganske rigtigt, men mange af de private arbejdsgivere er sandelig ikke tilbøjelige til at træde til og sige, at mennesker, der har visse vanskeligheder ved at udøve deres erhverv, kan finde plads i den virksomhed, de leder. De er tilbøjelige til at mene, at hensynet til produktionen, de lave omkostninger, står i første række, og derfor foretrækker de, så længe de har mulighed derfor, at afvise den arbejdskraft, der i første omgang kan synes ikke at være så tilfredsstillende som den helt raske, friske og unge arbejdskraft.

Der er også i forslaget tale om at forebygge, hvad man kalder erhvervshemning, om man må bruge det ord. Jeg kunne godt føle trang til i denne forbindelse at sige, at når man ved, hvor store krav der stilles i dag på de industrialiserede virksomheder, ved man også, at der i virkeligheden foregår en udvidelse af den kreds af mennesker, som er erhvervshemmede. I de virksomheder, som jeg kender noget til, og hvor kvinder